

De overheid stelt zich niet verantwoordelijk voor de veiligheid van mens en dier in het rivierbed. Er mag officieel namelijk niet gebouwd worden. Schade als gevolg van hoog water is dan ook voor eigen risico van de bewoners. In een poging te komen tot een collectieve dekking haakte de overheid dit voorjaar als gesprekspartner af. Onderzoek van Rob Lengkeek van het gelijknamige expertise- en taxatiebureau toont aan dat de verzekerbaarheid van overstromingsrisico's in buitendijkse riviergebieden onder bepaalde voorwaarden wel degelijk mogelijk is.

Door: Rob Lengkeek re MSc., expert Brand bij Lengkeek, Laarman & De Hosson.

De verzekerbaarheid van overstromingsrisico's

Volgens de nu geldende 'Beleidslijn grote rivieren' vinden toegestane activiteiten in het rivierbed plaats voor eigen risico van de initiatiefnemers hiervan. Het ligt voor de hand dat de bewoners en gebruikers van woonobjecten in buitendijkse gebieden het risico op schade door overstroming willen verminderen. Juist in buitendijkse gebieden met een grote overstromingskans kan risicoreductie worden bereikt door te bouwen met aan overstroming aangepaste bouwvormen.

Er zijn inmiddels waterresistente (floodproof) woonvormen ontwikkeld, zoals drijvende-,

amfibische- en kolomwoningen die bij uitstek geschikt zijn om weerstand te bieden aan snelstromend en hoog water. Goede verzekeringsdekking zal een voorwaarde zijn voor toekomstige eigenaren om gedane investeringen veilig te stellen. Juist deze drie typen woonvormen zouden verzekerd moeten kunnen worden tegen gevaren bij overstromingen. De noodzaak hiertoe klemmt omdat het Rijk, zelfs bij waterresistente woningbouw, de verantwoordelijkheid voor overstromingsschade op basis van de huidige wet- en regelgeving niet op zich neemt. De verzekering van het specifieke overstromingsrisico kan een

optie zijn als dit risico onder randvoorwaarden van aangepaste bouwvormen als acceptabel wordt ervaren door (her) verzekeraars.

En daar zit nu net de pijn...

Die dekking ontbreekt nu als collectieve mogelijkheid. De overheid haakte in dit voorjaar af als gesprekspartner bij een in 2006 ingestelde Task Force Verzekeraarbaarheid van Overstromingen en Wateroverlast. De motivatie hierbij was dat naast de inherente beperkingen van de verzekeringsconstructie, extra lastenverzwaringen in een tijd van economisch zwaar weer kritisch moeten worden herzien. Daarbij werd aangegeven dat het – demissionaire – kabinet voornemens is ingrijpende maatregelen te nemen in het kader van haar heroverwegingen.

Cumulatierisico

Gebouwen kunnen in de Nederlandse buitendijkse en binnendijkse gebieden momenteel dus nog niet verzekerd worden voor het risico van overstroming. Uitzonderingen in enkele internationale verzekeringscontracten daargelaten. Binnendijks vormen de omvang en concentratie van belangen een bezwaar door de enorme cumulatie van waardeconcentraties. Vanwege dit grote cumulatierisico achten verzekeraars zich niet in staat om zonder aanvullende dekkingscapaciteit van de overheid alle gevolgen van overstromingen op te nemen in de opstal/inboedelpolissen.

Antiselectie

Buitendijks vindt men verzekering van het overstromingsrisico niet acceptabel door de frequentie van overstroming en de omvang van schade die aan traditionele bouwobjecten veroorzaakt kan worden. Bovendien woont minder dan 1% van de bevolking van Nederland in buitendijkse gebieden die overstroomd kunnen worden vanuit rivier, meer of zee. Hierbij is geen premievolume op te bouwen waarmee risico's gecompenseerd kunnen worden.

De opbouw van de noodzakelijke premievolume wordt ook negatief beïnvloed door het effect van antiselectie. Volgens dit principe zullen voor overstromingsrisico's alleen de direct bedreigde groepen zich vrijwillig verzekeren. Andere groepen zullen dat niet of minder snel doen. De kernfunctie van verzekeren, het spreiden van de financiële gevolgen van een risico, over de gehele groep van verzekerden, wordt erdoor aangetast.

'Verzekering tegen risico's overstromings in buitendijkse riviergebieden onder bepaalde voorwaarden mogelijk'

De voorwaarden

Uit het onderzoek blijkt dat een verzekering tegen overstromingsrisico's in buitendijkse riviergebieden onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. Ten eerste is de keuze van de woonlocatie essentieel voor acceptatie en premieberekening. Met name herverzekeraars wegen het cumulatierisico zwaar mee. Juist zij kunnen alle te verzekeren locaties over de volle lengte van een rivier voor hun kiezen krijgen.

Ten tweede moet het aantal woningen dat schade oploopt en de omvang van de schade worden meegenomen. De aanname in het onderzoek is, dat niet alle Nederlanders een bijdrage hoeven te leveren aan burgers die buitendijks willen wonen, waarbij premiekosten afgewenteld worden op burgers die niet kiezen voor buitendijks wonen. Het ligt meer voor de hand dat burgers die buitendijks wonen of gaan wonen zich moeten verzekeren, omdat zij min of meer eenzelfde

ROB LENGKEEK

Als schade-expert van expertisebureau Lengkeek was Rob Lengkeek in de jaren 1993 en 1995 nauw betrokken bij de waterschaderegistratie door de overstromingen van de grote rivieren (Limburg/Betuwe, etc). Dit onderwerp bleef hem interesseren. Hij besloot er zijn master Natuurwetenschappen aan te wijden. Hij gaf zelfs zijn firmantschap bij Lengkeek op om zich toe te kunnen leggen op zijn studie en afstudeerscriptie.

Op 29 april jl. studeerde Rob Lengkeek cum laude af bij de Open Universiteit Nederland, Faculteit natuurwetenschappen op het onderwerp 'De verzekeraarbaarheid van overstromingsrisico's in buitendijkse riviergebieden'. Hoofconclusie: de verzekeraarbaarheid van overstromingsrisico's in buitendijkse riviergebieden is onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Het onderzoek creëert draagvlak voor de verzekeringsbranche om initiatieven tot de realisatie van een overstromingsverzekering verder te ontwikkelen. Er zijn zelfs al partijen die hebben aangegeven het onderzoek naar de verzekeraarbaarheid voort te willen zetten.

risico lopen van overstroming. Het blijft de vraag of burgers in buitendijks gebied zich al dan niet verplicht moeten verzekeren. Ten derde moeten burgers de garantie krijgen dat een floodproof woning ook werkelijk floodproof is. Het veronderstelde lage risicoprofiel van het type woning kan, als het op de juiste lo-

'Het blijft de vraag of burgers in buitendijks gebied zich al dan niet verplicht moeten verzekeren'

catie wordt gebouwd, bijdragen aan de bereidheid bij (her)verzekeraars om bepaalde floodproof woningtypen te accepteren om te kunnen verzekeren tegen overstromingsrisico's.

Het blijkt dat (her)verzekeraars zich eerst een goed beeld willen vormen, gebaseerd op voldoende informatie over zowel de adaptieve bouwmethodiek, de locatiegegevens als over de te verwachten aantallen te bouwen woningen. Die gegevens willen zij analyseren om hun bere-

keningen op te stellen, alvorens zij uitspraken kunnen doen omtrent voorwaarden, risicoacceptatie en verzekeraarbaarheid. Hoewel veel gegevens beschikbaar zijn, ontbreken schadestatistieken bij floodproof woningbouw in het buitendijks rivierengebied. Hierdoor ontbreekt het fundament volgens (her)verzekeraars voor duidelijke premiestelling. Dat betekent dat uitspraken over de exacte voorwaarden waaronder het overstromingsrisico geaccepteerd kan worden op dit moment ervaren worden als 'bouwen op drijfzand'.

Resultaten en oplossing

De resultaten van dit onderzoek zullen mogelijk bijdragen aan een evenwichtige discussie hierover. Enerzijds door een verzekeringsconstructie te vinden die recht doet aan de bescherming van geïnvesteerd vermogen. Anderzijds door voldoende prikkels te houden zodat burger en overheid zich blijven inspannen ten behoeve van de veiligheid.

Het dekkingsvraagstuk van de overstromingsrisico's in Nederland hoeft niet per se integraal benaderd te worden voor het binnendijkse en het buitendijkse gebied in laag-Nederland. Een oplossing van het verzekeringsvraagstuk zal overigens alleen levensvatbaar zijn als er voldoende draagvlak voor bestaat bij alle betrokken partijen. ■

Insurance Software Solutions

Bewezen softwareoplossingen voor verzekeraars en gevolmachtigden

IDIT™ Software Suite

- ❖ **Effectief & efficiënt**
Geïntegreerde totaaloplossing voor medewerkers, (sub)agenten, partnerbedrijven, etc.
- ❖ **Time-to-market**
Volledig parametrale setup van verzekeringsproducten en -processen
- ❖ **Distributiekanalen**
Meerdere merken en gelabelde portefeuilles, via intermediair alsook direct (callcenter en web)
- ❖ **Integratie**
Modulair en volledig SOA- (Service Oriented Architecture) gebaseerd

 www.idit-technologies.com